Lärarhandledning för ”Ditt liv på nätet – en lektion om personuppgifter och varför de spelar roll”

Det här är en lärarhandledning från Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) om personuppgifter.

Målgrupp: Elever i årskurs 4–7.

Syfte: Informera om personuppgifter samt ge möjlighet till att reflektera över och diskutera sin närvaro på nätet och varför det är viktigt att skydda sina uppgifter.

Tid: 1 lektion – 60 minuter

Material: PowerPoint-presentation (PDF-format) med animerade filmer samt förslag på övningar och avslutande quiz. Talmanus till presentationen finns i PDF-format.

Vad handlar lektionen om?

Lektionen ska ge en inblick i vad personuppgifter är och varför det är viktigt för eleverna att tänka på hur de hanterar uppgifter om sig på nätet.

Lektionen handlar också om GDPR, lagen som reglerar hur personuppgifter får behandlas. I GDPR anges att barns personuppgifter är extra skyddsvärda. Lektionen tar upp de rättigheter som finns i GDPR, hur eleverna kan skydda sina uppgifter och vad de kan göra om något går fel.

I PowerPoint-presentationen finns bilder för en hel lektion på cirka 60 minuter. I talmanus finns det stöd som behövs för att visa presentationen. I talmanus finns också förslag på frågor för gruppdiskussionerna, de lärarledda samtalen och övningarna.

Lektionens upplägg

1. Introduktion
Tre saker att ha koll på som är bra att kunna under lektionen. (PPT-bild 1–2.)

2. Animerad film 1: Den genomskinliga väggen
Filmen ska väcka känslor och fungerar som en diskussionsstartare. (PPT-bild 3.)

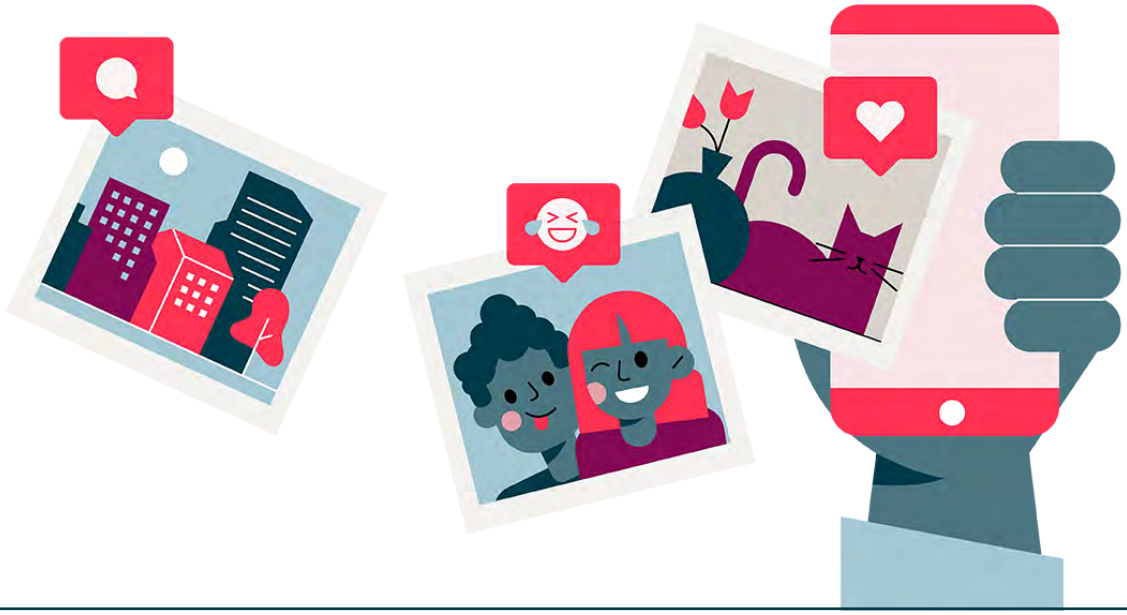
3. Gruppdiskussion
Diskutera i helklass vad som hände i filmen, fråga varför det är viktigt att tänka på hur man hanterar uppgifter om sig själv på nätet och hur eleverna ser på sin egen närvaro på nätet. (PPT-bild 4.)

4. Lärarlett samtal om vad privat information är
Det här samtalet handlar om att förklara vad som är personuppgifter och typiska ställen där man delar uppgifter om sig på nätet. Här kan det vara bra att prata om vad som är okej och vad som inte är okej att dela om sig själv och andra på nätet. (PPT-bild 5–12.) Vad är personuppgifter? (imy.se)

5. Övning – ”Ja eller Nej” alternativt ”Hörnen”
Du kan välja att antingen utföra övningen som en individuell övning med papper och penna, eller genom att låta eleverna röra sig i klassrummet.

”Ja eller Nej”
Låt eleverna göra två olika lappar: en med texten JA och en med texten NEJ. Övningen går ut på att svara på frågorna genom att hålla upp JA- eller NEJ-lappen. Reflektera gärna över svaren tillsammans med eleverna.

→

”Hörnen”
Be eleverna ställa sig upp. Ställ en fråga och ange att alla som tror svaret är A går till ett hörn av klassrummet och alla som tror B går till ett annat. Reflektera över varför vissa svarade A och vissa B. Frågorna varierar så det kan vara bra att ha fler hörn förberedda.

Avrunda övningen med att be klassen redogöra för tre saker de kommer ihåg från lektionen så här långt. (PPT-bild 13–14.)

6. Animerad film 2: Ytterligheterna
Diskutera i helklass om vad som kan gå fel, berätta gärna om egna exempel för att visa att även vuxna kan göra fel. Fråga gärna vad eleverna har varit med om. (PPT-bild 15–16.)

7. Lärarlett samtal om hur man kan säkra sina personuppgifter
Det här samtalet handlar om vad som kan hända om något går fel, till exempel om någon har hackat ens konto och vad man ska göra då. Samtalet handlar även om vad man kan göra om någon har delat en bild på en själv och hur man kan få den borttagen.

Avrunda samtalet med att be klassen redogöra för 3 saker de kommer ihåg från lektionen så här långt. (PPT-bild 17–23.)

8. Quiz
Här följer ett quiz för att testa vad eleverna minns. (PPT-bild 24–31.)

9. Avslutning
(PPT-bild 32–33.)

Checklista innan lektionen

- Gå igenom PowerPoint-presentationen och talmanus. Se filmerna.
- Förbered gärna ett eget exempel på när personuppgifter hamnade fel eller ett konto hackades.
- Gå igenom quizet.
- **Om möjligt:** Besök gärna imy.se/ung
  Här har IMY samlat grundläggande information om dataskydd för barn och unga.
  Ladda ned FantomApp, en app som hjälper unga att skydda sina personuppgifter i sociala medier: imy.se/fantomapp

Om Integritetsskyddsmyndigheten (IMY)

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) arbetar för att skydda människors personuppgifter så att de hanteras korrekt och inte hamnar i orätta händer. Det innebär bland annat att vi granskar att företag, myndigheter och organisationer följer reglerna i GDPR. Vi tar även fram information som ska underlätta för dem att göra rätt.